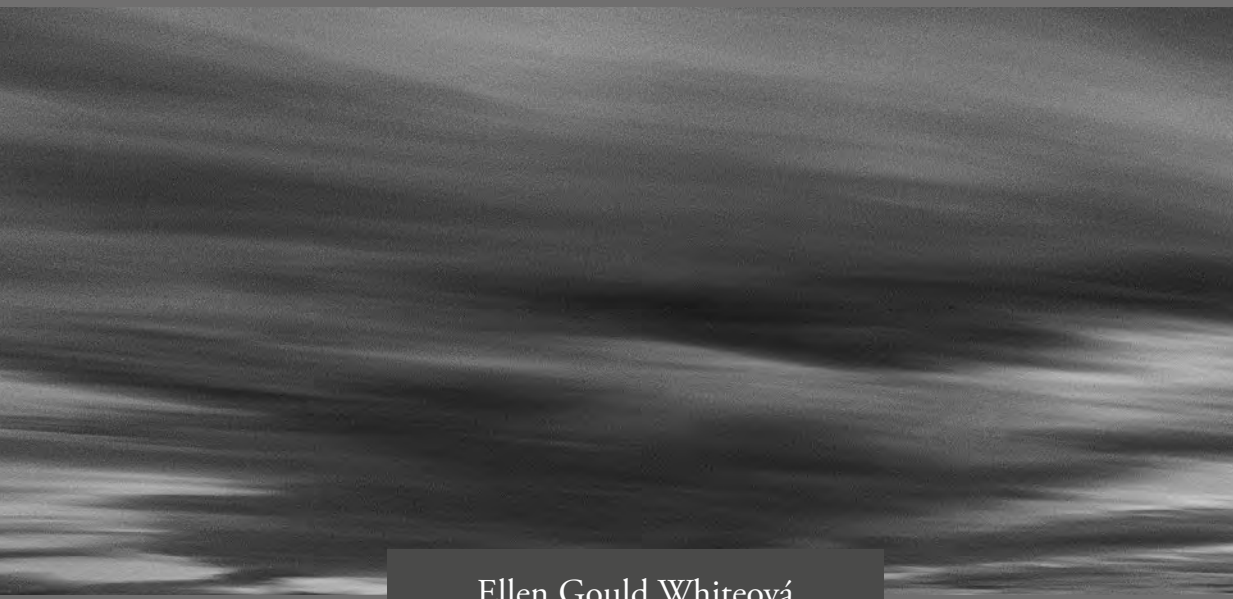

Ellen Gould Whiteová

Perly moudrosti

Číslování v závorkách označuje stránkování v původním anglickém textu.

Název a logo Advent-Orion je ochranná známka, která je zapsána do rejstříku ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví pod číslem zápisu 198705.

Přeloženo z anglického originálu Christ´s Object Lessons.

Copyright ©1923, Ellen G. White Estate Incorporated, Silver Spring, MD, USA
Translation © 2006, Advent-Orion Praha

ISBN: 978-80-7172-513-8

Předmluva

Ježíš Kristus při svém pobytu mezi lidmi často mluvil v podobenstvích. Když vyvozoval naučení z přírody, mluvil vlastně o věcech, které sám stvořil. Prostřednictvím jevů z přírody i každodenního života se tak lidé mohli seznámit s novými, dosud nevyslovenými myšlenkami, jejichž jednoduchost a zároveň hloubka naplňovala mnohé posluchače údivem a touhou po nebeském království. Kristus tak povznesl mysl lidí ze světa viditelného do světa neviditelného. Upoutal pozornost lidí a zapůsobil na jejich srdce. Když později znovu viděli věci a výjevy, které jejich Učitel použil k znázornění svého učení, vzpomněli si na jeho slova. Pokud na sebe nechali působit Ducha svatého, začali jasněji chápat duchovní tajemství, která je měla vést do Božího království.

Celým svým učením usměrňoval Ježíš Kristus své posluchače k poznání nekonečné moudrosti. Nevedl je ke studiu lidských teorií o Bohu, ale učil je poznávat Boha, jak se projevuje ve svých činech, ve svém slovu i v jejich osobním životě. Také my se máme seznamovat s duchovními skutečnostmi prostřednictvím stvoření. Kniha přírody je obsáhlá učebnice. Máme ji používat společně s Biblí. Kristovo učení bylo tak rozsáhlé, že ke znázornění pravdy mohl využít každý jev v přírodě. Situace a výjevy, které lidé dobře znali z každodenního života, spojil s duchovním naučením. Právě tím oblékl přírodu a život do svých podobenství.

Kristus přirovnal nebeské království k rybářské síti, k hořčičnému zrnu, kvasu, pokladu či drahocenné perle. On sám je perlou nevyčíslitelné hodnoty, pro kterou stojí za to opustit všechno ostatní. On je zdrojem moudrosti, která nás má vést. Každý den bychom měli studovat poselství, které pro nás Bůh zapsal v přírodě. Můžeme v ní pocítit Stvořitelovu přítomnost a uslyšet jeho poselství o pokoji a lásce.

Bůh si přeje, abychom v každé užitečné práci i v každé životní situaci našli poučení o jeho pravdě. Pak naše každodenní činnost nebude pohlcovat všechny naše zájmy a čas a nebude nás odvádět od Boha. Bude nám neustále připomínat našeho Stvořitele a Vykupitele. Budeme Boha poznávat na každém kroku a myšlenky na něj prostoupí všechny naše každodenní radosti, starosti i povinnosti. Zahlédneme Boží slávu a přijmeme jeho požehnání.

1
Vyučování v podobenstvích

Výjevy, které lidé znali z každodenního života, spojil s určitým duchovním naučením. A právě tím oblékl přírodu do svých podobenství.

Při vyučování v podobenstvích Pán Ježíš uplatňoval stejnou zásadu, jakou se řídilo celé jeho poslání na zemi. Kristus přijal naši přirozenost a žil mezi námi, abychom se mohli seznámit s jeho božskou povahou a s jeho božským životem. Božství se zjevilo v lidské podobě, neviditelná sláva ve viditelném lidském těle. Lidé se mohli seznámit s neznámým prostřednictvím známých skutečností. Bůh zjevoval nebeské věci prostřednictvím pozemských a sám sebe zjevil v podobě člověka. Stejná zásada je patrná v učení Ježíše Krista. Neznámé skutečnosti znázorňoval známými věcmi, Boží pravdy přibližoval prostřednictvím věcí, které lidé znali nejlépe.

V Bibli čteme: „Toto vše mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích..., aby se splnilo, co bylo řečeno ústy proroka: ‚Otevřu v podobenstvích ústa svá, vyslovím, co je skryto od založení světa.'" (Mt 13,34.35) Pán Ježíš vysvětloval pomocí přírodních jevů duchovní skutečnosti. Přírodní úkazy a životní zkušenosti svých posluchačů spojoval s pravdami psaného Božího slova. Kristova podobenství tak vedou od přírodního k duchovnímu království. Jsou to články v řetězu pravdy, který spojuje člověka s Bohem a zemi s nebesy.

Když Pán Ježíš vyvozoval naučení z přírody, mluvil vlastně o věcech, které sám stvořil a obdařil různými vlastnostmi. Ve své původní dokonalosti byly všechny stvořené věci projevem Božího tvůrčího myšlení. Adamovi a Evě se příroda v jejich rajském domově stala prostředkem k poznávání Boha, klenotnicí Božích naučení. Boží moudrost působila na jejich zrak. Přijímali ji do srdce, protože se setkávali s Bohem prostřednictvím stvoření. Jakmile první lidé přestoupili Boží příkaz, zmizela z přírody záře Boží přítomnosti. Od té doby je země poznamenaná a poskvrněna hříchem. Avšak i v tomto stavu zůstalo v přírodě mnoho krás. Bůh může stále vyučovat pomocí příkladů z přírody. Příroda nám

i nadále vypráví o svém Stvořiteli, pokud jí dokážeme správně rozumět.

V době Pána Ježíše lidé už neznali naučení z přírody. Přestali téměř úplně poznávat Boha z jeho díla. Hříšnost lidí zakryla krásnou tvář stvoření. Příroda přestala zjevovat Boha a navíc se stala překážkou, která Boha zakrývá. Lidé se „klaněli a sloužili tvorstvu místo Stvořiteli". Pohany „jejich myšlení zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě". (Ř 1,25.21) Dokonce i v Izraeli lidské učení nahradilo učení Boží. Nejen příroda, ale také obětní služba a samo Písmo svaté — to všechno mělo zjevovat Boha — ale lidé všechno tak znehodnotili, že se to stalo prostředkem k zastírání Boha.

Kristus se snažil odstranit všechno, co zatemňovalo pravdu. Přišel, aby sňal závoj, jímž hřích přikryl tvář přírody, aby odhalil duchovní slávu, kterou měly vyzařovat všechny stvořené věci. Jeho slova postavila učení o přírodě i učení Bible do nového světla, učinila z nich nové zjevení.

Pán Ježíš vzal krásnou lilii a podal ji dětem. Když se pak podívaly na jeho mladistvou tvář ozářenou nebeským světlem, Kristus je poučil: „Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou — a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn, jako jedna z nich." A pak pronesl skvělé ujištění a důležitou poučku: „Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, malověrní?" (Mt 6,28-30)

V kázání na hoře tato slova pronesl nejen k dětem a mladým lidem, ale i ke všem ostatním. Vyslovil je před celým zástupem, ve kterém byli také muži a ženy sevření starostmi, trápeními, zármutkem a zklamáním. Pán Ježíš ještě dodal: „Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno." (Mt 6,31-33)

Kristus vysvětloval poselství, které sám vložil do lilií a polní trávy. Přeje si, abychom si je přečetli. Jeho slova jsou plná zaslíbení a mají posílit důvěru k Bohu.

Kristovo pojetí pravdy bylo tak obsáhlé a jeho učení tak obšírné, že ke znázornění pravdy dokázal zužitkovat každý jev v přírodě. Výjevy, které lidé znali z každodenního života, spojil s určitým duchovním naučením. A právě tím oblékl přírodu do svých podobenství.

V začátcích svého působení mluvil Kristus ke svým posluchačům tak prostými slovy, aby všichni mohli pochopit pravdy, které jim měly dát moudrost ke spasení. V mnoha srdcích však pravda nezapustila kořeny a záhy z nich vyprchala. Pán Ježíš řekl: „Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíce neslyší ani nechápou.

Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli.“ (Mt 13,13.15)

Pán Ježíš chtěl vzbudit zájem. Chtěl vyburcovat lhostejné a vštípit jim do srdcí pravdu. Tehdejší lidé byli zvyklí na vyučování v podobenstvích. Vzbuzovalo pozornost nejen Židů, ale i příslušníků jiných národů. Ježíš Kristus nemohl použít účinnějšího způsobu vyučování. Kdyby jeho posluchači chtěli poznat nebeské učení, porozuměli by jeho slovům. Byl vždy ochotný vysvětlit pravdu upřímným zájemcům.

Spasitel měl své posluchače seznámit také s pravdami, které nebyli připraveni přijmout ani pochopit. To byl další důvod, proč učil v podobenstvích. Spojil svá učení s každodenními zážitky, zkušenostmi ze života a přírodními jevy. Tím upoutal pozornost lidí a zapůsobil na jejich srdce. Když později znovu viděli věci a výjevy, které Pán Ježíš použil ke znázornění svého učení, vzpomněli si na slova nebeského Učitele. Lidé, kteří na sebe nechali působit Ducha svatého, poznávali stále hlouběji smysl Spasitelova učení. Tajemství pro ně přestávalo být tajemstvím a začali jasně chápat, čemu dříve nerozuměli.

Ježíš Kristus hledal cestu ke každému srdci. Používal mnoho různých přirovnání nejen proto, aby ukázal pravdu z různých hledisek, ale také proto, aby oslovil různé posluchače. Pomocí obrazů z každodenního života vzbuzoval jejich pozornost. Nikdo z posluchačů nemohl mít pocit, že jej Spasitel přehlédl nebo na něj zapomněl. Nejskromnější i nejhříšnější lidé slyšeli v jeho učení soucitný a laskavý hlas.

Vykupitel měl ještě další důvod, proč učil pomocí podobenství. V zástupech, které se kolem něho shromažďovaly, byli také kněží a rabíni, zákoníci a starší, herodiáni a další příslušníci vládnoucí třídy, lidé milující svět, fanatičtí a ctižádostiví, kteří toužili především po tom, aby jej mohli z něčeho obvinit. Jejich zvědové sledovali každý jeho krok. Snažili se najít něco, zač by ho mohli odsoudit a navždy umlčet, protože, jak se zdálo, přitahoval k sobě celý svět. Spasitel znal jejich myšlenky a úmysly, a proto zvěstoval pravdu takovým způsobem, aby nemohli najít záminku, pro kterou by ho mohli obžalovat před veleradou. V podobenstvích káral pokrytectví a přečiny lidí, kteří zaujímali vysoká postavení. Nejostřejší výtky odíval do obrazné mluvy. Kdyby je vyslovil jako přímá obvinění, jeho nepřátelé by jej neposlouchali a rázně by ukončili jeho působení. Neposkytl zvědům sebemenší záminku a přitom vyložil pravdu tak jasně, že odhalil všechny bludy. Upřímní lidé měli z jeho učení užitek. Pomocí stvořených věcí vysvětlil Boží moudrost a nekonečnou milost. Učil o Bohu na základě příkladů z přírody a životních zkušeností. „Jeho věčnou moc a božství, které jsou

neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle." (Ř 1,20)

Učením v podobenstvích Spasitel naznačil, v čem spočívá skutečně „vyšší vzdělání". Mohl lidstvu odhalit nejhlubší vědecké pravdy. Mohl objasnit tajemství, která si vyžádala staletí usilovného studia a namáhavé práce. Mohl naznačit určité náměty na poli vědy, které by poskytly látku k přemýšlení a podněty k bádání až do konce lidských dějin. Kristus to však neučinil. Neřekl nic, co by uspokojovalo zvědavost nebo ctižádost člověka a otevíralo dveře k dosažení světské velikosti. Celým svým učením usměrňoval Ježíš Kristus své posluchače k poznání nekonečné moudrosti. Nevedl je ke studiu lidských teorií o Bohu, jeho slově a díle. Učil je poznávat Boha, jak se projevuje ve svých činech a ve svém slově.

Vykupitel se nezabýval odtažitými teoriemi, ale učil to, co je podstatné k rozvoji povahy, co zvýší schopnost člověka poznat Boha a konat dobro. Hovořil s lidmi o pravdách, které se týkají způsobu života na zemi a sahají až do věčnosti.

Kristus řídil výchovu Izraele. O Božích přikázáních a nařízeních řekl: „Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány." (Dt 6,7-9) Svým učením Pán Ježíš ukázal, jak mají lidé zachovávat Boží přikázání a jak se může projevit krása a jedinečnost zákonů a zásad Božího království. Když Pán vychovával Izraelce, aby se stali jeho zvláštními představiteli, vybral jim za domov místa v údolích a mezi pahorky. V rodinném životě i při bohoslužbách přicházeli stále do styku s přírodou a s Božím slovem. Podobně učil i Pán Ježíš své následovníky na břehu jezera, na horském úbočí, na polích a v hájích, kde mohli sledovat přírodní jevy, kterými znázorňoval své učení. Co se naučili od Krista, mohli pak využít, když s ním začali spolupracovat v jeho díle.

Také my se máme seznamovat se Stvořitelem prostřednictvím stvoření. Kniha přírody je veliká učebnice. Máme ji používat spolu s Písmem, když vyprávíme jiným o Božím charakteru a přivádíme ztracené ovce zpět do jeho stáda. Když přemýšlíme o Božích činech, působí na naši mysl Duch svatý. Přesvědčení, ke kterému dojdeme, není pouze výsledkem logického uvažování. Člověk poznává hlubší smysl Písma a vznešené duchovní pravdy působí na jeho srdce, jestliže mysl není příliš zatemněna, aby mohla poznat Boha, oko příliš zakalené, aby mohlo vidět a ucho příliš hluché, aby mohlo zaslechnout Boží hlas.

V naučeních z přírody je jednoduchost a čistota, která jim dává nejvyšší hodnotu. Každý z nás je potřebuje. Krása přírody vede člověka

od hříchu a světských svodů k čistotě, pokoji a k Bohu. Lidé se příliš zaměstnávají teoriemi a výmysly, které neprávem nazývají vědou a filozofií. Potřebují se dostat do úzkého styku s přírodou. Měli by pochopit, že stvoření a křesťanství má jednoho Boha. Měli by poznávat soulad mezi duchovními a hmotnými skutečnostmi. Všechno, co vidí a čeho se dotýkají, by jim mělo napomáhat k výchově charakteru. Posílí se tím duchovní schopnosti, rozvine se povaha a celý život se zušlechtí.

Když Kristus vyučoval v podobenstvích, sledoval podobný cíl, jaký měl na mysli při ustanovení soboty. Bůh dal lidem sobotu jako památník své stvořitelské moci, aby jej mohli poznávat v díle jeho rukou. Sobota nás vybízí, abychom ve stvoření viděli slávu Stvořitele. Kristus sledoval podobný záměr, proto své jedinečné učení spojil s krásou přírody. Každý den, ale především v sobotu, bychom měli studovat poselství, které pro nás Bůh zapsal v přírodě. Podobenství Spasitele bychom měli studovat tam, kde je pronesl — na poli, v lese, pod širým nebem na trávníku, mezi květinami. Kdykoli se přibližujeme k přírodě, Pán Ježíš nám umožňuje pocítit svou přítomnost a promlouvá k nám o svém pokoji a lásce.

Kristus svá naučení spojil nejen se dnem odpočinku, ale i s pracovními dny. Dal moudré rady oráčům i rozsévačům. Učí nás, abychom v orbě, setí, v obdělávání půdy i sklizni viděli znázornění díla milosti, které koná v našich srdcích. Přeje si, abychom v každé užitečné práci a v každém životním postavení našli poučení o Boží pravdě. Pak naše každodenní práce nebude pohlcovat všechny naše zájmy a neodvede nás od Boha. Bude nám soustavně připomínat našeho Stvořitele a Vykupitele. Myšlenka na Boha prostoupí jako zlatá nit všechny naše každodenní starosti a práce. Znovu uvidíme v přírodě Boží slávu. Budeme stále důkladněji poznávat Boží pravdu a budeme se stále více podobat Božímu obrazu. Tak se všichni staneme „Hospodinovými učedníky“ (Iz 54,13), a ať nás Boží povolání zastihlo v jakémkoli postavení, můžeme zůstat spojeni s Pánem.